

พฤติกรรมการออมของพนักงาน
บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่
Saving behavior for staffs of Bangkok Commercial Asset Management
Public Company Limited (BAM), Head Office.

สรรัตน์ งามช่องสกุล
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

SONRARAT NGAMCHONGSAKUL

E-mail: sonrarat.nga@hotmail.com

Faculty of Business Administration Program in Accounting, Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ มีขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 281 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) รวมเท่ากับ 0.844 เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ T-Test และสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD

ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : พฤติกรรมการออมของพนักงาน

ABSTRACT

This study aims to 1) study saving behavior for staffs of Bangkok Commercial Asset Management Public Company Limited (BAM), Head Office. 2) study saving behavior for staffs of BAM, separate by the distinction of demography factors. Representative sample of this study is staffs of BAM as 281 persons. The data was collected by online questionnaire, content validity test as reliability and Cronbach's Alpha as 0.844 percent totally. The data has analyzed by Frequency, Percentage, Mean, T-Test and Standard Deviation, one-way ANOVA statistics. Besides, if the differences were found, would be analyzed both of LSD (Least-Significant Difference.)

The result of this study is, personality factors that effect to saving behavior for staffs of BAM are age, education, income, family member as significant as 0.05.

Keyword : Saving behavior for staffs

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่า การออมในช่วงปี 2554 ถึง 2558 ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โดยในปี 2559 มีมูลค่าเท่ากับ 805,664 ล้านบาท ขณะที่สัดส่วนการออมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในปี 2559 มีสัดส่วนร้อยละ 19.2 ซึ่งเพิ่มจากปี 2558 ที่มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 16.4 ทั้งนี้ การขยายตัวสูงขึ้นเป็นผลจากสภาวะทางเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว แต่พบว่าในปี 2559 มีอัตราการขยายตัวที่ช้าหรือแทบจะคงที่ อันเป็นผลเนื่องจากการออมของภาคครัวเรือนที่ลดลงที่เป็นภาคสำคัญต่อเศรษฐกิจพื้นฐานของประเทศ

ปัจจุบันการออมเงินมีเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ให้ความสนใจ เช่น กลุ่มคนที่มีรายได้สูง นักลงทุน เป็นต้น และเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทย ณ ปัจจุบันมีค่าครองชีพสูงขึ้นทำให้ ประชาชนได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนจึงเป็นเรื่องยากที่จะสนับสนุนให้ประชาชนในประเทศเกิดการออมที่เพิ่มขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงในสภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้น ยิ่งทำให้การวางแผนการเงินเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เรารับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆได้ การวางแผนทางการเงินจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่จะทำให้สามารถดำเนินไปในแต่ละช่วงของชีวิตได้อย่างดี มีสุขภาพทางการเงินที่ดี

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งใจศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ เป็นการศึกษาที่พยายามทำความเข้าใจ ถึงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการที่จะเก็บออมหรือนำเงินที่มีอยู่ไปลงทุนให้เกิดประโยชน์ และ เปรียบเทียบว่าบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้มีลักษณะการออมที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นพนักงาน บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ จำนวน 281 คน
2. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษา
 - 2.1.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ได้แก่ รายได้และรายจ่ายต่อเดือน
 - 2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ที่สามารถออมเงินไว้ใช้ในอนาคตอย่างมีความสุข และ เป็นการรักษามาตรฐานการดำเนินชีวิตต่อไปได้ หากมีการปรับเปลี่ยนบทบาทในหน้าที่การงาน
2. เพื่อช่วยให้การวางแผนการออมเงินมีรูปแบบการออมอย่างชัดเจนและเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

ทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาทฤษฎี และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ด้านการเงิน

ความหมายของความรู้ด้านการเงิน แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการถือเงิน John Maynard Keynes (ค.ศ. 1936) (อ้างใน เหมวลา เชิดชูพันธ์เสรี, 2558) อธิบายถึงความต้องการถือเงินของนั้นแบ่งความต้องการถือเงินออกเป็น 3 ประเภท

1. ความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยประจำวัน อันเนื่องมาจากการมีรายได้เป็นตัวกำหนดในปริมาณ การใช้จ่าย ดังนั้นถ้ามีรายได้สูงก็จะมีปริมาณการใช้จ่ายสูงตามไปด้วย

2. ความต้องการถือเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน เนื่องจากรายได้และรายจ่ายนั้นไม่ได้มีการเกิดขึ้นพร้อมกัน จึงทำให้เกิดความต้องการในการถือเงินเพื่อไว้ใช้ยามฉุกเฉิน และจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้

3. ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรซึ่งการถือเงินประเภทนี้ของแต่ละบุคคลจะมีมากหรือน้อยนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านต่างๆ รูปแบบของการถือออม และอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ แนวคิดเกี่ยวกับรายได้ถาวร Milton Friedman (ค.ศ. 1957) (อ้างใน วิลลาวัลย์ ด้วงไพโร, 2558) อธิบายถึง การมีรายได้ถาวรคือองค์ประกอบของรายได้นั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ส่วนที่เป็นรายได้ถาวร (รายได้ประจำ) หมายถึงรายได้ระยะยาวที่จะได้รับจากการทำงานหรือจากทรัพย์สินต่างๆที่บุคคลถือไว้ โดยจะนำรายได้นี้มาใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคได้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงทางการเงิน และส่วนที่เป็นรายได้ชั่วคราว (รายได้เสริม) หมายถึง รายได้ที่มีลักษณะไม่แน่นอน เกิดขึ้นช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งการบริโภคจะมีความสัมพันธ์ เป็นสัดส่วนกับรายได้ถาวร จากแนวคิดนี้สามารถนำมาสรุปเกี่ยวกับการออมได้ กล่าวคือ การออมเงินจะเกิดจากการกำหนดตัว รายได้ถาวร และรายได้ชั่วคราว ที่เป็นตัวแปรในการเกิดการออมเงิน

องค์ประกอบความรู้ด้านการเงิน

กรณีกา วาระวิชณี (2560) ได้กล่าวถึงความรู้ด้านการเงินว่า เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคลต่าง ๆ เพื่อใช้จัดทำงบการเงิน ดังนี้

1. ข้อมูลที่แสดงถึงฐานะทางการเงินส่วนบุคคล เช่น ทรัพย์สิน หนี้สินภาระผูกพัน ความมั่งคั่งสุทธิส่วนบุคคล โดยอาจพิจารณาจากข้อมูลด้านการลงทุน ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์
2. รายได้ซึ่งเป็นเงินที่เป็นรายได้ที่ได้รับจากการทำงาน และจากผลตอบแทนจากการลงทุน
3. รายจ่ายซึ่งกำหนดจากเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายในการในชีวิตประจำวัน
4. แผนเกี่ยวกับการเกษียณอายุจากการทำงาน ที่ต้องมีการวางแผนเพื่อรองรับที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

5. กำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ และการประเมินระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ เนื่องจากเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบความรู้ด้านการเงินนั้นมีแพร่หลายและมีความสำคัญ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนทางการเงิน
2. ด้านการบริหารรายได้
3. ด้านการบริหารค่าใช้จ่าย
4. ด้านการบริหารหนี้สิน
5. ด้านการลงทุน

ดังนั้นผู้วิจัยให้ความหมายของ ความรู้ด้านการเงิน หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ทางด้านการเงิน โดยเริ่มตั้งแต่การหารายได้ การใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ จนนำไปสู่การเก็บออม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเงินที่ตั้งไว้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

ความหมายของพฤติกรรมการออมเงิน

เงินออม หมายถึง รายได้ที่ได้เก็บออมไว้ โดยมีได้นำไปใช้จ่ายในรอบระยะเวลาเดียวกัน (ประพันธ์ เศรษฐนันท์และไพศาล เล็กอุทัย, 2544)

การออม คือ รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ส่วนที่เหลือภายหลังจากที่หักรายจ่ายเพื่อการบริโภค ออกไปแล้ว (เอกฉัตร สิริสรรรคานันต์, 2547)

เงินออม หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคต (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2556)

Franco Modigliani (ค.ศ.1954) แนวคิดทฤษฎีวิถีชีวิตกับการออม (Life cycle hypothesis) (อ้างใน จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทนต์, 2555) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวว่า บุคคลจะมีการออมในช่วงเริ่มต้นชีวิตน้อย เพราะมีรายได้น้อย และจะมีการเพิ่มการเก็บเงินออมเพิ่มเมื่อเริ่มมีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น และสุดท้ายรายได้จะค่อยๆ ลดลง เมื่อเข้าสู่ช่วงบั้นปลายของชีวิต ซึ่งจะเป็นช่วงที่จะเริ่มนำเงินออมที่เก็บสะสมไว้นำมาใช้จ่ายในช่วงบั้นปลายชีวิต

John Maynard Keynes แนวคิดของทฤษฎีการบริโภคตามสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (อ้างใน จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทนต์, 2555) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวว่าบุคคลเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นจะทำให้พฤติกรรมการบริโภค(ใช้เงิน)เพิ่มมากขึ้นตาม และรายได้ที่เหลือจากการใช้นั้นก็คือเงินออม ซึ่งเงินออมจะมีการเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของรายได้นั้นเอง

Jame S. Duesenberry (ค.ศ. 1949) แนวคิดของทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้เปรียบเทียบ (อ้าง ใน วันดี หิรัญสถาพร,พรทิพย์ บุญทรง, นงลักษณ์ ลัคนทินากร และสุรัชฎา เมฆขลา, 2558) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวว่าผู้บริโภคแต่ละคนจะทำการบริโภคโดยไม่ได้คำนึงถึงระดับรายได้สมบูรณ์ แต่จะคำนึงถึงรายได้เปรียบเทียบ ซึ่ง สัดส่วนการออมต่อรายได้จะมีการเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อรายได้ในปัจจุบันเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ในอดีต และสัดส่วนปริมาณการออมจะลดลงก็ต่อเมื่อรายได้ปัจจุบันลดลงจากรายได้ในอดีต ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่กำหนด พฤติกรรมการออมได้อีกอย่างหนึ่งก็คือ รายได้เปรียบเทียบระหว่างปัจจุบันและในอดีตนั่นเอง องค์ประกอบการวัดประสิทธิภาพในการออมเงิน ธนาคารอาคาร สงเคราะห์ (2562) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสรุปองค์ประกอบของการวัดประสิทธิภาพ ในการออมเงิน ในการปฏิบัติงานไว้ 3 ข้อคือ

1. ตั้งเป้าหมายการออมให้ชัดเจน ซึ่งการกำหนดเป้าหมายนี้จะสามารถกำหนดระยะเวลาของการออมได้ว่าการบรรลุเป้าหมายนั้นควรต้องมีระยะเวลาในการออมเท่าไร
2. แบ่งจัดสรรเพื่อการออมอย่างน้อย 10 – 20% หนึ่งของรายได้ เนื่องจากถ้ารอเก็บเงินภายหลังจากการใช้จ่ายแล้ว อาจทำให้ไม่มีเงินเหลือเก็บได้เลย และควรมีการแยกบัญชีเงินฝากโดยเฉพาะ
3. จัดทำรายจ่ายประจำเดือน ซึ่งจะทำได้โดยการตั้งงบประมาณสำหรับค่าใช้จ่ายไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะทำให้ สามารถรับรู้ว่าในแต่ละเดือนมีการจ่ายเงินสำหรับค่าใช้จ่ายใดบ้าง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมเงินของแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันตามแต่ความรู้ทางการเงินของแต่ละคนที่จะมีการวางแผนเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมาย โดยการประเมินผลของพฤติกรรมการออมเงินนั้นได้จากด้านปริมาณการออม ด้านรูปแบบการออม และเป้าหมายในการออมเงิน จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะพบว่า ความรู้ด้านการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งผลต่อ พฤติกรรมการออมเงิน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าคุณจะมีความรู้ด้านการเงินในระดับเดียวกันก็จะมีแนวคิดที่จะออมเงินไม่เหมือนกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ ด้วย ดังนั้น การที่บุคคลมีพฤติกรรมการออมเงินอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ด้านการเงิน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยการออม

วเรศ อุปปาทิก (2544) กล่าวว่า ทฤษฎีความต้องการถือเงินของ Milton Friedman (ค.ศ. 1968) ได้พัฒนามาจากแนวคิดของนักทฤษฎีปริมาณเงินของนักเคมีบริดจ์ ซึ่งอธิบายปัจจัยที่กำหนดความต้องการถือเงินโดยมองว่าเงินเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอรรถประโยชน์ (Utility) บุคคลมีอุปสงค์ต่อเงินเพราะเห็นว่าเงินจะก่อให้เกิดอรรถประโยชน์ขึ้นได้ พฤติกรรมการเลือกถือเงินของบุคคลเป็นส่วนโดยตรงกับรายได้ที่เป็นตัวเงินและมีบางส่วนมีความคิดคล้ายคลึงกับ John Maynard Keynes ที่เรียกว่าทฤษฎีความพอใจในสภาพคล่อง (Liquidity Preference Theory) ซึ่งอธิบายความต้องการถือเงินของบุคคลออกเป็น 3 ประการคือ

1. ความต้องการถือเงินไว้เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน
2. ความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน
3. ความต้องการถือเงินเพื่อเกร็งกำไร

บุญรุ่ง จันทรรณาค (2554) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออม ประกอบไปด้วยดังนี้

1. รายได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการออม เพราะผู้มีรายได้ย่อมมีเงินเหลือและออมได้มากกว่าผู้ไม่มีรายได้ โดยแหล่งของรายได้มาจากหลายทาง เช่น งานประจำ งานอดิเรก เป็นต้น
2. ค่าใช้จ่าย เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งในการกำหนดขีดความสามารถในการออม เพราะหากบุคคลใดมีค่าใช้จ่ายที่เหลือจากรายได้เมื่อนำไปออมก็จะลดน้อยลง
3. สถาบันการลงทุน สถาบันให้บริการที่มีความมั่นคงสูง ก็จะเป็นแรงจูงใจให้มีผู้ ออมมากขึ้น
4. อัตราดอกเบี้ย ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูง ก็จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริโภคลดการใช้จ่ายลง และนำเงินมากออมทรัพย์มากขึ้น
5. โอกาสในการลงทุน ถ้ามีโอกาสในการลงทุน และการลงทุนนั้นให้ผลตอบแทนดีก็จะเป็นการจูงใจให้มีการออมมากขึ้น
6. ขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายและการออมทรัพย์ได้มากเหมือนกัน เช่น งานบวชงานศพ งานแต่งงาน ในบางท้องถิ่นที่มีการแข่งขันกันมาก ทำต้องใช้เงินที่เก็บออมมาหลายปีจนหมด บางรายถึงกับต้องมีหนี้สินไปอีกนาน

สุวีณา กลัดเกิด (2551) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออมของบุคคลจากงานวิจัยในอดีต พบว่ามีปัจจัยที่สอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการออม ดังนี้

1. รายได้ รายได้ที่ใช้จ่ายจริงหลักหักภาษีแล้วเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการออมของบุคคล เพราะเงินออมก็คือ รายได้หลังจากที่ได้ใช้จ่ายใช้สอยไปเพื่อการบริโภคแล้ว
2. การบริโภค เป็นปัจจัยโดยตรงที่มีผลต่อการออม เพราะการออมเกิดจากรายได้ที่เหลือจากการ บริโภคหากบุคคลมีการบริโภคมากก็จะมีเงินเหลือเพื่อเก็บออมน้อยลง
3. อัตราดอกเบี้ย เป็นผลตอบแทนจากการนำเงินไปฝากไว้กับสถาบันการเงิน หากมีอัตราดอกเบี้ยสูงก็จะทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง บุคคลก็จะนำเงินไปออมกับสถาบันการเงินมากขึ้น หากดอกเบี้ยต่ำ ผลตอบแทนที่ได้ก็จะต่ำ บุคคลก็จะเก็บออมไว้กับสถาบันการเงินลดลง
4. ระดับราคาสินค้า ถ้าราคาสินค้าอยู่ในระดับต่ำ บุคคลก็จะมีรายได้ที่เหลือจากการซื้อสินค้าและบริการเก็บไว้ในรูปแบบของเงินออม ถ้าราคาสินค้าอยู่ในระดับสูง เงินออมของบุคคลก็จะมีน้อย เนื่องจากต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รายได้ที่เหลือในการออมก็จะน้อยลง
5. จำนวนสาขาของสถาบันการเงิน หากการไปใช้บริการที่สถาบันการเงินทำได้ง่ายย่อมเป็นสิ่งจูงใจ และให้ความสะดวกกับประชาชนในการออม
6. อายุมีผลต่อการออมตามทฤษฎีวัฏจักรชีวิต คือ ผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน ซึ่งมักจะ เป็นวัยทำงานจะมีการออมสูงกว่าในวัยตอนต้นและวัยปลายชีวิต
7. การศึกษาโดยทั่วไปผู้ที่มีการศึกษาสูงจะออมมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า ทั้งนี้ อาจเนื่อง มาจากผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีรายได้สูงกว่าหรือมีโอกาสในการแสวงหางานมากกว่าผู้ที่ การศึกษาน้อย
8. อาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการออม เพราะนอกจากความแตกต่างกันของอาชีพจะ ทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องรายได้ด้วย
9. เป้าหมายการออม ผู้ที่มีเป้าหมายในการออมหรือการวางแผนในอนาคตเกี่ยวกับการ ออมมักจะมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการออมสูงกว่าผู้ที่ไม่มีความเป้าหมายในการออม
10. การโฆษณาและสิ่งจูงใจเป็นผลให้ผู้ออมตื่นตัวและมีความต้องการที่จะออมมากขึ้น ตามแรง โฆษณาและสิ่งจูงใจ

ปัจจัยที่มีผลต่อการออม

เอกฉัตร สิริสรรรคานันต์ (2547) กล่าวว่า โดยทั่วไปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออม มี อยู่หลายปัจจัย แต่ปัจจัยสำคัญ ๆ และมีอิทธิพลค่อนข้างสูงต่อการบริโภคและการออม ได้แก่

1. รายได้ในปัจจุบันหมายถึง รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ซึ่งเป็นรายได้ที่บุคคลหรือครัวเรือน สามารถ นำไปใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ หรือนำไปเก็บออมได้อย่างแท้จริง รายได้ในปัจจุบัน ถือว่าเป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการบริโภคหรือเก็บออมของครัวเรือน เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ เนื่องจากครัวเรือนจะ มีความสามารถในการบริโภคหรือเก็บออมมาน้อยเพียงโดยออมขึ้นอยู่กับรายได้ที่ครัวเรือนได้รับจากการขาย ปัจจัยการผลิตของตนเป็นหลักนั่นเอง
2. รายได้ในอนาคตที่คาดคะเนไว้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริโภคและออมของ ครัวเรือนในทิศทางที่แตกต่างกัน ถ้าครัวเรือนคาดคะเนว่ารายได้ในอนาคตของตนจะเพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะ

บริโภคมากขึ้นในปัจจุบันและลดการออมลง แต่หากครัวเรือนคาดคะเนว่ารายได้ในอนาคตของตนเองจะลดลง ครัวเรือนจะลดการบริโภคในปัจจุบันลงและเพิ่มการออมมากขึ้น

3. ความมั่งคั่งซึ่งแสดงถึงมูลค่าสุทธิระหว่างสินทรัพย์ที่มีอยู่ในรูปของสินทรัพย์ทางการเงิน และสินค้าที่จับต้องได้ เช่น บ้าน รถยนต์ เป็นต้น กับหนี้สินทั้งหมดของครัวเรือน ณ จุดใดจุดหนึ่งของเวลา โดยการเพิ่มขึ้นของความมั่งคั่งจะทำให้การบริโภคในปัจจุบันเพิ่มขึ้น แต่จะทำให้การออมลดลง ในทางตรงข้าม การลดลงของความมั่งคั่ง จะทำให้การบริโภคในปัจจุบันลดลง แต่จะทำให้การออมเพิ่มขึ้น

4. อัตราดอกเบี้ย คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง โดยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงมีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออมในลักษณะที่สวนทางกัน กล่าวคือในขณะที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงลดลง ต้นทุนในการกู้ยืมเพื่อการบริโภคของครัวเรือนย่อมสูงขึ้น ทำให้ความต้องการบริโภคของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ในขณะที่การออมลดลง แต่ในขณะเดียวกันถ้าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่สูงขึ้น สะท้อนผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมเพิ่มขึ้น ทำให้ครัวเรือนมีแรงจูงใจที่จะเพิ่มการออมให้มากขึ้นในทางตรงข้าม

5. อัตราภาษีโดยที่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีผลกระทบต่อการบริโภคและการออม ผ่านรายได้ปัจจุบัน เนื่องจากหากรัฐบาลมีการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงขึ้น ย่อมทำให้รายได้ในปัจจุบันหรือรายได้ส่วนบุคคลสุทธิลดลง จะส่งผลต่อการบริโภคและการออมของครัวเรือนให้ลดลง ในทางตรงข้าม หากรัฐบาลมีการลดการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ย่อมทำให้รายได้ในปัจจุบันหรือรายได้ส่วนบุคคลสุทธิเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการบริโภคและการออมของครัวเรือนให้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

6. ค่านิยมทางสังคม ถือเป็นอีกปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริโภคและการออมของครัวเรือน ค่านิยมเกิดจากแรงกดดันทางสังคม โดยหากสังคมให้ความสำคัญกับการประหยัด สังคมดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับการออมมากกว่าการบริโภค ขณะที่สังคมใดให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมเป็นหลัก สังคมดังกล่าวย่อมให้ความสำคัญกับการบริโภคมกกว่าการออม

7. รายจ่ายต่อเดือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพที่ครัวเรือนต้องซื้อหรือจ่ายด้วยเงิน หรือได้มาโดยไม่ได้ซื้อหรือจ่าย (ผลิตเองได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น รัฐ เป็นสวัสดิการ จากการทำงาน หรือเบิกได้จากนายจ้าง) ซึ่งประกอบด้วย

1. ที่อยู่อาศัย
2. เครื่องแต่งบ้าน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด และการดำเนินการในครัวเรือน
3. ค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการแก่ครัวเรือน
4. เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย รองเท้า ของใช้/บริการส่วนบุคคล
5. เวชภัณฑ์และค่ารักษาพยาบาล
6. การเดินทางและการสื่อสาร
7. การศึกษา

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน (2556) กล่าวว่า จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออม มีดังนี้

1. รายได้ที่ใช้จ่ายได้ซึ่งหมายถึง รายได้ที่ได้รับที่หักด้วยภาษีเงินได้ส่วนบุคคลแล้ว เป็นรายได้ที่สามารถนำมาใช้จ่ายในการบริโภคและเก็บออมได้จริง ๆ ถ้ารายได้ที่ใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคและการออมจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ในทางตรงข้ามถ้ารายได้ที่ใช้จ่ายได้ลดลง การบริโภคและการออมจะลดลงตามไปด้วย

2. สินทรัพย์ของผู้บริโภคสินทรัพย์ที่ครวเรื่อนถือครองอยู่มีสภาพคล่องไม่เท่ากัน โดยพิจารณาจากความยากง่ายและอัตราความเสี่ยงด้านมูลค่าในการเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสด ถ้าผู้บริโภคถือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงไว้มาก ผู้บริโภคจะรู้สึกว่าคุณมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง สามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคได้มาก ส่วนกรณีที่ผู้บริโภคถือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำไว้มาก ผู้บริโภคจะไม่แน่ใจว่าจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ตามเวลาที่ต้องการและได้มูลค่าตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด จึงมีการชะลอการบริโภค

3. สินค้ำคงทนที่ผู้บริโภคมีอยู่โดยที่สินค้ำคงทน เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น เป็นต้น หากช่วงเวลาใดผู้บริโภคครอบครองสินค้ำคงทนไว้มากและยังมีสภาพใช้งานได้ รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้ำเหล่านี้จะอยู่ในระดับต่ำ

4. การคาดการณ์ของผู้บริโภคการคาดการณ์ของผู้บริโภคจะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ เช่น การคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต การคาดการณ์เกี่ยวกับราคาสินค้ำ เป็นต้น ถ้าผู้บริโภคคาดการณ์ว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต ผู้บริโภคจะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในปัจจุบันและลดการออมลง

5. สินเชื่อเพื่อการบริโภคและอัตราดอกเบี้ย ในกรณีที่ระบบการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคในรูปแบบของการจ่ายเงินดาวน์ต่ำและดอกเบี้ยต่ำ จะจูงใจให้การบริโภคสูงกว่าในกรณีที่ไม่มีระบบการให้สินเชื่อ

6. ค่านิยมทางสังคมหากสังคมมีค่านิยมให้ความสำคัญยิ่งต่อวัตถุ จะทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่ม มุ่งการใช้จ่ายในสินค้ำและบริการที่ฟุ่มเฟือยและมีราคาสูง ทำให้สังคมนั้นมีการบริโภคอยู่ในระดับสูง และการออมอยู่ในระดับต่ำ

7. อัตราการเพิ่มของประชากรและโครงสร้างอายุของประชากร ถ้าอัตราการเพิ่มของประชากรอยู่ในระดับสูง รายจ่ายเพื่อการบริโภคจะเพิ่มในอัตราสูง นอกจากนี้โครงสร้างอายุประชากรก็มีอิทธิพลต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม โดยทั่วไปหากจำนวนประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรทั้งหมดมีสัดส่วนต่ำ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะมีมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลางใจแสงวิจิตร, ธนาวุธแสงกาศนี, พรทิพย์จิระอำรง, พเนิน อินทะระ, ศรสนีย์สังข์สุวรรณ และภูมิ ชีเจริญ ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการจัดการการเงินส่วนบุคคลก่อนและหลังเรียนรายวิชา การเงินส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีวิต มีการทำงานเพื่อเป็นการหารายได้เสริม และด้านการบริหารค่าใช้จ่ายมีการคำนวณค่าใช้จ่ายก่อนการซื้อสินค้ำ และ จะมีการตัดสินใจซื้อสินค้ำตามความจำเป็น รู้จักการบริหารค่าใช้จ่ายโดยการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ

กัณฑ์รัตน์ ดวงใจสืบ (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทยพบว่า การออม เงินมีความสัมพันธ์กับรายได้ หากครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น 1% ส่งผลทำให้มีการออมเพิ่มมากขึ้น 0.3% แสดงว่า หากครัวเรือนยังมีรายได้เพิ่มมากขึ้นก็จะยิ่งส่งผลทำให้มีการออมเงินเพิ่มมากขึ้นตามด้วย

กฤตภาส เลิศสงคราม (2555) วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของ พนักงาน บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ พบว่า ส่วนใหญ่พฤติกรรมการออมเงินจะอยู่ในรูปแบบของการฝากเงินไว้กับสถาบัน การเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.89 รองลงมา คือ การออมในรูปแบบการซื้อกรรมธรรม์ ประกันชีวิต และการซื้อ สลากออมสิน สลากทศ. คิดเป็นร้อยละ 21.43 และถ้ามีปัจจัยอื่นๆ คงที่ แล้วมี รายได้ต่อเดือนของพนักงานเพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้มีการออมเงินเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าถ้าพนักงานมีรายได้ เพิ่มมากขึ้นก็จะมี การออมเงินเพิ่มมากขึ้น แต่ถ้าหากมีรายได้น้อยก็มีแนวโน้มที่จะมีการออมเงินน้อยตามไป ด้วย

ไกรวิชญ์ ประชุมพันธ์, ธนสุวิทย์ ทับทิมรักรักษ์ และสุคนธ์ เกรื่อน้ำคำ (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มี ผลต่อ พฤติกรรมการออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคคลที่มี สถานภาพโสดกับสมรสแล้วจะให้ความสำคัญกับอนาคตของตนเองและครอบครัวเกี่ยวกับการออม เงินเพื่อเอาไว้ สำหรับการใช้จ่ายในอนาคต

กฤตภาส เลิศสงคราม (2555) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของ พนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ พบว่าพฤติกรรม การออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยส่วนใหญ่ออมในสถาบันการเงิน และจำนวนเงิน ออมต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.37 โดยที่ จุดมุ่งหมายของการออมส่วนใหญ่มีการออมเพื่อใช้จ่าย ยามฉุกเฉินผู้ออมยังมีความต้องการที่จะออมในระยะ ยาว แต่จำนวนเงินออมของผู้ออมยังต่ำอยู่ ดังนั้นควรหามาตรการในการกระตุ้น การออมให้เพิ่มมากขึ้น โดย อาจจะมีสิทธิประโยชน์จากการออมให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อจูงใจให้ ประชากรกลุ่มนี้มีความต้องการออม หรือ สถาบันการเงินควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง หากจำนวนสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้น 1 คนทำให้ การ ออมลดลง 1.756 ดังนั้นจึงควรมีการวางแผน ครอบครัวเพื่อไม่ให้มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมาก เกินไป จำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น

กฤษณา มระ, พัชราวลัย ชัยปาณี, เมธิณี วณิกกุล, รัฐชัย ศีลาเจริญ, นาถฤดี ศุภกิจจารักษ์ (2557) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลวารสารบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ต่อ รูปแบบการออมของผู้ออมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมผ่านตลาดทุน จากการศึกษาพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ออมในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยเฉลี่ยมีการศึกษาดี มีรายได้ปานกลางไปจนถึงค่อนข้างสูง และมีอัตราการ ออมเฉลี่ยร้อยละ 32 ของรายได้ประจำ โดยที่วัตถุประสงค์หลักของการออมคือเพื่อไว้ใช้จ่ายหลังการ เกษียณอายุ รูปแบบการออมที่เลือกคือการฝากเงิน กับธนาคารซื้อกรรมธรรม์ ประกันชีวิต และซื้อ อสังหาริมทรัพย์ มากกว่าการลงทุนซื้อตราสารการเงิน ในตลาดทุน ผลการวิจัย พบว่าผู้ออมทราบดีว่าการ ลงทุนซื้อตราสารการเงินจะได้รับผลตอบแทนสูง แต่ก็มีความเสี่ยงสูง และมีความซับซ้อนเข้าใจยากจึงไม่ สนใจที่จะลงทุน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ออมให้ความสำคัญต่อการจัดสรรเงินออมไปลงทุนซื้อ

อสังหาริมทรัพย์มากเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากเชื่อว่า การลงทุนประเภทนี้มีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในตราสารการเงิน รวมทั้งความจำเป็นในเรื่องที่อยู่อาศัย

จุฑาธิปติ ฤกษ์สันทัต (2554) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการที่มีการออมเงินส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด ไม่มีผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดู พนักงานบริษัทเอกชนที่มีการออมเงินจะมีรายได้เฉลี่ยอยู่ช่วง 20,001-25,000 บาท ส่วนข้าราชการที่มีการออมเงินจะมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วง 15,001-20,000 บาท ด้านรายจ่ายพนักงาน บริษัทเอกชนมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และข้าราชการมีรายจ่ายเฉลี่ยต่ำกว่าพนักงานเอกชน โดยมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ในส่วนด้านพฤติกรรม พบว่าทั้งพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการไม่มีการวางแผนการออม คือ ไม่มีการกำหนดไว้แน่นอนในแต่ละเดือน แต่จะออมตามเงินที่เหลือ มีจำนวนเงินออมต่อเดือน 1,000-5,000 บาท และมีวัตถุประสงค์การออมคือ เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน รูปแบบการออมส่วนใหญ่ออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์และมีแนวโน้มการออมในอนาคต เพิ่มขึ้นด้านปัจจัยกำหนดการออมทั้งพนักงานเอกชน และข้าราชการจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านระดับรายได้มากที่สุด

เนษพร นาคสีเหลือง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความถี่ในการออมต่อปี 4 ครั้งขึ้นไปมีการออมเงินเฉลี่ยเดือนละ 5,000 บาทขึ้นไป มีระยะเวลาการออม 1-6 ปี มีการออมในรูปแบบเงินฝากประจำ และการออมประเภทอื่น เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ปัจจัยที่มีผลต่อการออมมากที่สุด คือ ทัศนคติการออม รองลงมา คือ อัตราผลตอบแทน การยอมรับความเสี่ยง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ ส่วนผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรสมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทอื่น ๆ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝาก อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทตราสารหนี้ และอายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรสมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทอสังหาริมทรัพย์ ความถี่ในการออมมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝาก และตราสารทุน จำนวนเงินออมและระยะเวลาการออมมีผลต่อรูปแบบการออมทุกประเภท อัตราผลตอบแทนมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝากและการออมรูปแบบอื่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการออมรูปแบบอื่น ทัศนคติ การออมมีผลต่อการออมประเภทตราสารหนี้ ตราสารทุนและการออมรูปแบบอื่น

มุกดา โค้วทกุล (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรม การออมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลและมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้มีรายได้ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Chi-Square ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ เพศหญิง

ส่วนใหญ่มีอายุ 18-28 ปี สถานภาพโสด มีระดับการศึกษาปริญญาโท ส่วนใหญ่มีอาชีพในบริษัทเอกชน โดยมีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และมีรายจ่าย 10,001-15,000 บาท สำหรับการจัดการเงินส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 3.6400$) โดยอันดับแรก คือ ความสำคัญของการจัดการเงินส่วนบุคคล 2) ด้านวัตถุประสงค์การจัดการการเงินส่วนบุคคลโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 3.5075$) โดยอันดับแรก คือ มีจัดการกับรายรับ รายจ่ายของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านรูปแบบการจัดการเงินส่วนบุคคล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 3.7225$) โดยอันดับแรก คือ เป้าหมายเพื่อสร้างฐานะและความมั่นคงทางการเงิน 4) ด้านการวางแผนการจัดการเงินส่วนบุคคลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($= 3.6875$) โดยอันดับแรก คือ มีการกำหนด เป้าหมายในการดำเนินชีวิต และเป้าหมายทางการเงิน และ 5) ด้านปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($= 3.8400$) โดยอันดับแรก คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เงินเฟ้อ การใช้จ่ายของผู้บริโภค และอัตราดอกเบี้ย ส่วนพฤติกรรมการออม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมมากที่สุด คือ มีบัญชีเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ (ทั้งออมทรัพย์และฝากประจำ) มีการจัดสัดส่วนเงินออมต่อรายได้ในแต่ละเดือนมากที่สุด คือ ไม่ได้กำหนดไว้แน่นอน ออมตามที่เหลือ จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน คือ มากกว่า 5,000 บาท เหตุผลหลักในการออม คือ เพื่อไว้ใช้ยามฉุกเฉินมีระยะเวลาการออมเงิน คือ 1-5 ปี และ ส่วนใหญ่ผู้มีส่วนตัดสินใจในการออม คือ ตนเอง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ การศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม ทุกด้าน ยกเว้น ด้านอายุ สถานภาพ และรายจ่าย ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมด้านสัดส่วนเงินออม และผู้มีส่วนตัดสินใจในการออม ส่วนด้านเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมในทุกด้าน ยกเว้น ด้านจำนวนเงินออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 สำหรับการจัดการการเงินส่วนบุคคล ด้านความรู้ความเข้าใจการจัดการการเงินส่วนบุคคล รูปแบบ การจัดการการเงินส่วนบุคคล และการวางแผนการจัดการการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมทุกด้าน ยกเว้น วัตถุประสงค์การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนตัดสินใจในการออม และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจัดการการเงินส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามจากการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาและลักษณะข้อคำถามและหลังจากนั้นได้นำ ตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อไปทดลองทำและนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นก่อนนำไปใช้งานจริงโดยค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมการออม เท่ากับ 0.844 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามออนไลน์ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 281 คนที่ เป็นพนักงานในบริษัท บริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ และหลังจากนั้นได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาสถิติได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ T-test และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัท บริหารสินทรัพย์กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า พนักงานมีการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความพร้อมทางการเงินก่อนเกษียณอายุการทำงานมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจจากการได้รับสิทธิประโยชน์จากการออม เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล กำไรส่วนต่างพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก มีการออมเงินเพื่อซื้อสินทรัพย์พฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก มีการออมเงินเพื่อเป็นมรดกให้ครอบครัวมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก มีการออมเงินเพื่อลดหย่อนภาษีมีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก และมีการออมเงินเพื่อเป็นทุนการศึกษามีพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ จำแนกตามปัจจัยประชากรสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 พนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ที่มีเพศต่างกัน สถานภาพต่างกัน จำนวนผู้มีรายได้ในครัวเรือนต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีพฤติกรรมการออมไม่แตกต่างกัน

2.2 พนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ที่มีอายุต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน สมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ส่วนที่ 1

จากผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี ขึ้นไป รองลงมา มีอายุ 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา มีสถานภาพโสด รองลงมา สมรสแล้ว มีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 4 คนขึ้นไป รองลงมา มีสมาชิก จำนวน 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (มุกดา โควิทกุล, 2558) ที่ได้ทำการ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2561 ศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการที่มีการออมเงินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 20-30 ปี สถานภาพโสด และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ซารวี บุตรบำรุง, 2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รายได้และรูปแบบการออมเพื่อการเตรียมพร้อมสู่วัยสูงอายุของประชาชนอายุ ระหว่าง 30-40 ปี ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศ ชาย มีอายุระหว่าง 35-39 ปี มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน และมีจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยในบ้าน 1-3 คน

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษา พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัท บริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ สามารถสรุปผลการวิจัย พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ข้อมูลส่วนนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการออมและความสำคัญของเงินออม ของสุดใจ น้ำพุด (2543) ที่กล่าวว่า การออมเงินเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งบุคคลกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายของแต่ละบุคคลแตกต่างกันแล้วแต่ความจำเป็นและความต้องการของบุคคลนั้นๆ และสอดคล้องกับแนวคิดทัศนคติของดาร์ณี (2542 : 43) ทัศนคติทำให้เกิดความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่จะยอมรับ หรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาต่อความรู้สึกความเข้าใจ ความเชื่อ และพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงาน บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ พบว่า มีปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการออม ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ระดับรายได้ และรายจ่าย และรูปแบบการออม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม และเพื่อเป็นการส่งเสริมการออมมากขึ้นควรต้องให้พนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ เห็นถึงประโยชน์ของการออมในทุกๆปัจจัย
2. จากผลการศึกษาพฤติกรรมการออมของ พนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ พบว่า สามารถนำไปปรับปรุงประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการออมและความสามารถในการจัดสรรทางการเงินของบุคคล เพื่อให้เกิดแนวคิดทัศนคติที่ดีในการออม และเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมการออมเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าตัวแปรปัจจัยด้านอื่นๆเพิ่มที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่ เช่น ปัจจัยด้านกระบวนการตัดสินใจ ด้านแรงจูงใจเพื่อได้นำมาแก้ไขปรับปรุง สร้างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการออมของพนักงาน
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงกลุ่มพนักงานในบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาสำนักงานใหญ่เท่านั้น ซึ่งถ้าต้องการข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น ควรจะเลือกกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งต่อไปที่แตกต่างจากเดิม เช่นเลือกประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. การเลือกใช้เทคนิคการวิจัยอาจจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการอื่นเพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น เลือกใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากเดิม เป็นสุ่มแบบสะดวก เพื่อให้ได้ผลที่มีความเจาะจงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรัณท์รัตน์ดวงใจสีบ. (2555). **พฤติกรรมกรออมของครัวเรือนในประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กลางใจ แสงวิจิตร, ธนาวุธ แสงภาศนีย์, พรทิพย์จิระธำรง, พเนิน อินทะระ. (2562). **การเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการจัดการการเงินส่วนบุคคลก่อนและหลังเรียนรายวิชาการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษา**. คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กฤตภาส เลิศสงคราม. (2555). **พฤติกรรมกรออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์**. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤษณา มระ, พัชรารัตน์ ชัยปาณี, เมธินี วัฒนกุล, รัฐชัย ศีลาเจริญ, นาถฤดี ศุภกิจจาร์ภักษ์. (2557). **พฤติกรรมกรออมและปัจจัยที่มีผลวารสารบัณฑิตศึกษา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ไกรวิษณุ ประชุมพันธ์, ธนสุวิทย์ ทับทิมรัญรักษ์ และสุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของผู้บริโภคเพื่อใช้จ่ายในอนาคตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.graduate.dusit.ac.th/journal/index.php/sdujournal/article/view/105/88>
- จุฑาธิบติ ฤกษ์สันหัต. (2555). **เปรียบเทียบพฤติกรรมกรออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เนษพร นาคสีเหลือง. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่**. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มุกดา โคหวกุล. (2558). **การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. สาขาวิชาการเงินและการลงทุน มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2556). **หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ. บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ศิริมา วิทยา. (2558). **พฤติกรรมกรออมและรูปแบบการออมของลูกค้ายธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล**. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- สกลภัส ปลูกจิตรสม. (2559). **อุปนิสัยการออม แรงจูงใจ และกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.